

UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA

VICERECTORAT D'ART, CIÈNCIA,
TECNOLOGIA I SOCIETAT

UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA

ÀREA DE LA UNIVERSITAT SÈNIOR

1r CURS

GRAU SÈNIOR UPV

CAMPUS DE VERA (VALÈNCIA)

PROGRAMA 2023-2024

25
ANYS

UNIVERSITAT SÈNIOR UPV
1999-2024

GRAU SÈNIOR UPV

Consta de quatre cursos (1r, 2n, 3r i 4t) que s'aniran desenvolupant fins a obtenir el títol de GRAU SÈNIOR UPV.

DESENVOLUPAMENT DE LA DOCÈNCIA

Període lectiu: del 17 d'octubre del 2023 al 13 de juny del 2024

Horari: dimarts i dijous a la vesprada

ÍNDEX D'ASSIGNATURES

La música 'clàssica': orígens i evolució	4
Art del Renaixement italià: marc històric, cultural i artístic a la Itàlia dels s. XV-XVI	5
La contaminació i el medi ambient: problemes i solucions?	7
L'evolució de la ciutat de València a través de les seues cartografies del segle XVII a l'actualitat	9
Torturant les dades	11
Curiositats probabilístiques	12
Història de la jardineria i el paisatgisme	13
Alimentació, nutrició i salut. Bases de la dieta mediterrània	14
Coneixement del vi	16
Arquitectura de la ciutat de València (l'edat mitjana)	17

LA MÚSICA 'CLÀSSICA': ORÍGENS I EVOLUCIÓ

ASSOCIACIÓ REAL CAMERATA ESPAÑOLA

BERNARDO ADAM LLAGÜES

El perquè del desenvolupament estilístic de la música i les plantilles instrumentals i vocals, així com les formes musicals.

Objectiu del curs

Dotar l'estudiant dels coneixements necessaris per a poder entendre millor el missatge artístic.

Resum del curs

En el present curs parlarem dels instruments musicals, de les diverses formacions tant instrumentals com vocals, així com de l'evolució que ha patit el llenguatge musical a través de la història.

Temari i desenvolupament del curs

1. El Renaixement
2. El barroc
3. El classicisme
4. El romanticisme
5. El postromanticisme
6. L'impressionisme
7. Expressionisme, dodecafonisme, electroacústica i música d'avantguarda

ART DEL RENAIXEMENT ITALIÀ: MARC HISTÒRIC, CULTURAL I ARTÍSTIC A LA ITÀLIA DELS S. XV-XVI

REYES BELVIS BAÑULS

Les claus de l'art del Renaixement italià, dins del context històric, artístic i cultural. El descobriment i coneixement d'obres artístiques a partir de la seua anàlisi i la dels seus autors.

Objectiu del curs

Conèixer les principals obres artístiques d'aquest gran període de la història de l'art, per a comprendre millor, a partir de la seua anàlisi, l'àmbit artístic i la revitalització cultural de la Itàlia dels s. XV-XVI.

Resum del curs

A partir de projecció d'imatges i la seua anàlisi ens introduïrem en el context de l'obra d'art presentada. Aproximació al marc històric, social i cultural del moviment renaixentista del Quattrocento i el Cinquecento. Principals autors i obres més significatives.

Temari i desenvolupament del curs

BLOC I. Marc cultural. L'artista i la societat en el Renaixement.

Arquitectura

- El Quattrocento. Un nou llenguatge que trenca amb el gòtic
- Brunelleschi
- Alberti
- El Cinquecento. Un llenguatge de validesa universal
- Donato Bramante

- Miquel Àngel Buonarroti
- Andrea Palladio

BLOC II. Escultura

- El Quattrocento: nova figuració
- Donatello
- Lorenzo Ghiberti
- Jacopo della Querci
- Lucca della Robbia
- El Cinquecento i la seua crisi
- Miquel Àngel, el gegant de l'escultura
- Cellini i Giambologna

BLOC III. Pintura

- El Quattrocento a Florència
- Masaccio
- Botticelli
- Andrea Mantegna
- Piero della Francesca
- El Cinquecento o Renaixement clàssic
- Leonardo da Vinci, el científic artista
- Rafael Sanzio
- Els venecians
- Giorgione
- Tiziano
- Tintoretto
- Veronès

LA CONTAMINACIÓ I EL MEDI AMBIENT: PROBLEMES I SOLUCIONS?

EDUARDO PALOMARES GIMENO (coordinador)
MARÍA TERESA MONTAÑÉS SANJUÁN
JOAQUÍN MARTÍNEZ TRIGUERO

L'estudiant aprendrà a interpretar els efectes dels diferents contaminants sobre l'aire, l'aigua i el sòl, així com les tècniques que s'empren per a minimitzar-ne els efectes.

Objectiu del curs

- Conèixer les fonts i els efectes dels principals contaminants que hi ha a l'aire i a l'aigua.
- Conèixer les tècniques per a minimitzar els efectes d'aquests contaminants.
- Saber de quina manera es gestionen els residus sòlids que generem a les nostres cases.

Resum del curs

En el curs s'abordaran els principals problemes que afecten l'aire, l'aigua i el sòl. Així, s'hi parlarà de temes com ara la gestió dels fems, l'efecte hivernacle, el problema de la capa d'ozó, la contaminació dels aqüífers, la depuració de l'aigua i la contaminació produïda pel trànsit i la indústria. Es plantejaran les solucions existents en l'actualitat i es visitarà un institut de recerca en el qual s'estudien aquests temes.

Temari i desenvolupament del curs

Tema 1. RESIDUS SÒLIDS URBANS

1. Introducció: el problema del fem
2. Característiques i propietats dels residus
3. Gestió dels residus urbans:
 - 3.1. Recollida i transport
 - 3.2. Tractaments.
 - 3.2.1. Plantes de classificació
 - 3.2.2. Reciclatge
 - 3.2.3. Valorització energètica
 - 3.2.4. Abocament controlat
4. Legislació

Tema 2. CONTAMINACIÓ D'AIGÜES

1. Introducció: necessitats i usos de l'aigua
2. Contaminants a les aigües. Tipus, fonts i efectes
3. Tractament d'aigües residuals: les depuradores

Tema 3. CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA

1. Introducció: l'atmosfera.
2. Contaminació de l'aire. Principals contaminants, fonts i efectes
3. El canvi climàtic: causes i efectes
4. Control de la contaminació atmosfèrica

- Visita a l'Institut de Tecnologia Química, on s'investiguen noves tècniques per al control dels contaminants.

L'EVOLUCIÓ DE LA CIUTAT DE VALÈNCIA A TRAVÉS DE LES SEUES CARTOGRAFIES DEL SEGLE XVII A L'ACTUALITAT

RAFAEL TEMES CORDOVEZ (COORDINADOR)
ALFONSO MOYA FUERO

Objectiu del curs

L'objectiu del curs és doble:

- D'una banda, acostar les persones assistents al món de la cartografia, especialment la dedicada a la descripció urbana.
- D'altra banda, aproximar els alumnes al procés de formació de la ciutat de València a partir dels principals canvis experimentats al llarg dels últims quatre segles.

Resum del curs

Fer un recorregut a través del procés de formació de la ciutat de València, mitjançant les cartografies que se n'han anat fent al llarg dels últims quatre segles. Conèixer l'evolució dels seus barris; la convivència de la ciutat amb l'horta i les séquies; la transformació dels camins en carrers; i distingir els principals teixits urbans existents a la ciutat.

Temari i desenvolupament del curs

1. Introducció. Principis bàsics de la cartografia: cosmologia, geografia i corografia
2. La ciutat com a paisatge. Les primeres vistes de la ciutat de València: Wijngaerde, Manceli i Tosca (1563-1738)

3. Els plànols geomètrics i topogràfics de València: la cartografia militar per a controlar i ordenar (1738-1883)
4. Els primers eixamples: la ciutat més enllà de les seues muralles (1883-1907)
5. Les reformes interiors i els segons eixamples: sanejar i créixer (1907-1929)
6. La construcció real de la ciutat a través de les cartografies cadastrals (1929-l'actualitat)
7. València entre tres plans generals (1947, 1966 i 1988)
8. La ciutat contemporània (del 1988 a l'actualitat). Les noves cartografies de la ciutat

TORTURANT LES DADES

ÁNGELES CALDUCH LLOSA

Objectiu

L'objectiu de l'assignatura és saber distingir les bones representacions de dades de les roïnes, tant numèricament com gràficament.

Resum de l'assignatura

A partir de la frase del professor Damodar N. Gujarati, "Si tortureu prou les dades, acabaran per confessar", en aquest taller es veuran exemples de dades que es mostren en canals de televisió, en mitjans digitals... i que han sigut torturades per a mostrar-nos només una part de tota la informació que haurien de comunicar. A què es pot haver degut aquesta manipulació de les dades, a errors o a males pràctiques? En aquest taller s'indicaran els senyals en què ens hem de fixar per a detectar representacions errònies de dades.

Temari i desenvolupament de l'assignatura

- Definició de *població* i *mostra*
- Definició i tipus de variables aleatòries
- Representacions gràfiques i numèriques de les variables
- Exemple dels conceptes anteriors amb dades pròpies dels alumnes

CURIOSITATS PROBABILÍSTIQUES

ÁNGELES CALDUCH LLOSA

Objectiu

L'objectiu de l'assignatura és, de forma molt pràctica, entendre què és la probabilitat i veure com, a vegades, s'usa erròniament. La finalitat és saber distingir les bones de les males pràctiques probabilístiques.

Resum de l'assignatura

A vegades, per a ingressar en centres educatius, es fa un sorteig mitjançant el qual s'obté una lletra, i a partir d'aquesta lletra, entra l'alumnat per ordre alfabètic. Això és just? Si no ho és, com es podria fer el sorteig amb probabilitats equitatives? En un supermercat en el qual hi ha una cua per a una de les caixes, solem pensar que estem en la cua més lenta; això pot ser cert? A partir de nocions bàsiques de probabilitats veurem les respostes a aquestes preguntes amb exemples, i també s'explicarà el concepte de *probabilitat condicionada*.

Temari i desenvolupament de l'assignatura

- Definició de *probabilitat*
- Mals usos probabilístics (es farà un exercici pràctic amb els assistents al curs)
- Definició de *probabilitat condicionada* i exemples

HISTÒRIA DE LA JARDINERIA I EL PAISATGISME

IGNACIO DÍEZ TORRIJOS

Objectiu del curs

- Comprendre els diferents estils que hi ha hagut en la jardineria i el paisatgisme al llarg de la història.
- Reconèixer els contextos geogràfics i culturals que van propiciar les diferents maneres d'abordar la jardineria i el paisatgisme.

Resum del curs

Es tracta de fer una aproximació històrica a la disciplina de la jardineria i el paisatgisme. Des de les primeres civilitzacions (Mesopotàmia, Egipte, l'antiga Roma) fins a l'edat mitjana es fa un viatge per les primeres manifestacions jardineres. En l'època moderna s'expliquen els tres corrents dominants a Europa: el jardí renaixentista italià, el jardí racionalista francès i el paisatgisme anglès. Com a colofó de l'assignatura, es fa una reflexió sobre el projecte del jardí històric.

Temari i desenvolupament del curs

- TEMA 01. Introducció a la jardineria i el paisatgisme
- TEMA 02. Orígens. El jardí en les primeres civilitzacions
- TEMA 03. El jardí romà. El món clàssic
- TEMA 04. L'edat mitjana. El jardí àrab
- TEMA 05. El jardí renaixentista i barroc
- TEMA 06. El racionalisme francès
- TEMA 07. El paisatgisme anglès
- TEMA 08. Jardineries orientals. La Xina i el Japó
- TEMA 09. Segles XIX-XX. Retorn al jardí
- TEMA 10. Projectar el jardí històric

ALIMENTACIÓ, NUTRICIÓ I SALUT. BASES DE LA DIETA MEDITERRÀNIA

PURIFICACIÓ GARCÍA SEGÒVIA (coordinadora)
JAVIER MARTÍNEZ MONZÓ

Objectiu del curs

- Reconèixer les característiques principals d'una dieta equilibrada i els aliments que n'han de formar part.
- Reconèixer els diferents grups d'aliments, els nutrients que aporten i les necessitats diàries de cadascun en funció del grup de població al qual van dirigits.
- Elaborar propostes de menús que s'ajusten a una dieta equilibrada.
- Identificar els millors productes de cada temporada i les millors formes de preparació per a introduir-los en la confecció dels plans setmanals de dieta.

Resum del curs

Hi ha una relació directa entre la nutrició i la salut, i aquesta associació es posa de manifest a través dels aliments. La planificació correcta d'un menú diari o, millor encara, setmanal permet aconseguir la desitjada dieta equilibrada que, juntament amb altres factors importants relacionats amb els hàbits (tabaquisme, pràctica d'exercici físic, nivell d'estrès...), contribueix a millorar la qualitat de vida dels individus a llarg termini.

Temari i desenvolupament del curs

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Hàbits alimentaris: passat, present i futur

1.2. Conceptes previs: alimentació, aliment, nutrició i nutrient

1.3. Dieta mediterrània

1.4. Dieta equilibrada

2. GRUPS D'ALIMENTS

2.1. Grup d'aliments plàstics

I. Llet i derivats

II. Carns, peixos i ous

2.2. Grup d'aliments plàstics, energètics i reguladors

III. Creïlles, llegums i fruita seca

2.3. Grup d'aliments reguladors

IV. Verdures i hortalisses

V. Fruïtes

2.4. Grup d'aliments energètics

VI. Cereals, sucres i derivats

VII. Olis i greixos

3. PRINCIPIS IMMEDIATS

3.1. Macronutrients

3.1.1. Carbohidrats o sucres

3.1.2. Proteïnes

3.1.3. Lípids o greixos

3.2. Micronutrients

3.2.1. Vitamines

3.2.2. Sals minerals

3.3. Aigua

3.4. Processos de digestió, absorció i excreció

4. L'ALIMENTACIÓ EN L'ADULT A PARTIR DELS 50 ANYS

4.1. Canvis fisiològics

4.2. Ritmes alimentaris

4.3. Saber triar fora de casa

4.4. Dona i menopausa

4.5. La persona de més de 70 anys

4.6. Obesitat

4.7. Altres problemes associats amb l'edat i la nutrició

5. MITES I ERRORS ALIMENTARIS

CONEIXEMENT DEL VI

MARÍA JOSÉ GARCÍA ESPARZA (coordinadora)
JOSE LUIS ALEIXANDRE BENAVENT; JOSE LUIS ALEIXANDRE TUDÓ
VICTORIA LIZAMA ABAD

1. Els principis bàsics de tast per a entendre de vi de manera pràctica
2. La tècnica de tast amb les seues diferents fases: visual, olfactiva i gustativa
3. Conèixer les fases del procés d'elaboració dels diferents tipus de vins que hi ha al mercat
4. Aplicar mètodes de conservació i hàbits de presentació del vi a taula
5. Maridatges. Descobrir la millor manera d'harmonitzar el vi i el menjar

Objectiu del curs

Adquirir coneixements elementals d'elaboració i cria dels diferents tipus de vins, la metodologia de tast, les característiques que en determinen la qualitat, els procediments d'elaboració i les pautes que cal seguir a l'hora de triar, adquirir i conservar un vi.

Resum del curs

El present curs aporta informació sobre l'elaboració dels vins blancs, rosats i negres. S'hi adquireixen coneixements sobre el servei del vi i la seua conservació, i sobre les tècniques de maridatge entre el vi i el menjar.

Temari i desenvolupament del curs

TEMA 1. Cultura vitivinícola

TEMA 2. Mecanisme del tast i la degustació de vins

TEMA 3. Elaboració de vins blancs, rosats i negres

TEMA 4. El servei del vi i la seua conservació

TEMA 5. Maridatge

ARQUITECTURA DE LA CIUTAT DE VALÈNCIA (L'EDAT MITJANA)

DAVID NAVARRO CATALÁN

L'estudiant coneixerà la història de l'arquitectura medieval de la seua ciutat, a través de les nocions bàsiques de cada etapa artística, aprofundint en el context històric i estudiant els principals monuments. El període històric abastarà fins a finals del s. xv.

Objectiu del curs

Adquirir els coneixements necessaris que permeten a l'estudiant comprendre millor l'arquitectura medieval de la seua ciutat, així com les característiques i la història del patrimoni d'aquesta època.

Resum del curs

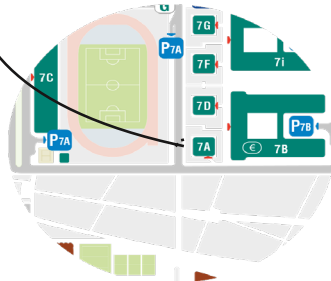
Després d'una breu introducció sobre l'arquitectura musulmana i l'evolució de la ciutat medieval, s'estudia en profunditat l'arquitectura gòtica civil i religiosa posterior a la conquesta cristiana del 1238.

Temari i desenvolupament del curs

1. L'arquitectura musulmana i l'evolució de la ciutat medieval
2. Arcaïsmes i novetats: Sant Joan de l'Hospital i el gòtic de reconquesta
3. Les esglésies parroquials d'una sola nau
4. La Seu de València
5. El Convent del Carme i el Monestir de la Trinitat
6. L'antic Convent de Sant Doménec o de Predicadors
7. L'Almodí, les Drassanes i els portals de Quart i Serrans
8. La Llotja i els palaus gòtics

ÀREA DE LA UNIVERSITAT SÈNIOR

SEU DE LA UNIVERSITAT SÈNIOR

Camí de Vera, s/n
Edifici 7A, 1a planta
46022 València
96 387 98 00 / 96 387 98 54

- u-senior@upv.es
- <http://www.upv.es/entidades/AUS/>
- <https://es-es.facebook.com/seniorupv/>
- <https://www.instagram.com/upvsenior/>
- <https://twitter.com/upvsenior>

HORARIS D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT

D'octubre a maig
Matins de dilluns a divendres de 10.30 a 12.30 hores
Vesprades de dilluns a dijous de 16.30 a 18.30 hores

Juny, juliol i setembre
Matins de 10.30 a 12.30 hores
Col·labora:

